

Seat No. : _____

JH-114

January-2024

B.A., Sem.-I

Major-DSC-C-112 : Gujarati

(NEP)

ગઢ : પરંપરાપરકવાર્તાઓ
સંપાદક. શ્રી રાધેશ્યામ શર્મા

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

સૂચનાઓ : (1) પ્રત્યેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.

(2) પ્રત્યેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

1. સાહિત્ય સ્વરૂપ ટૂંકી વાર્તાની મુખ્ય વ્યાખ્યાઓને આધારે પ્રમુખ લક્ષણો વિશે ચર્ચા કરો. 10
અથવા
1. ગુજરાતી ટૂંકી વાર્તા ઉદ્ભવ અને વિકાસ વિશે સવિગત નોંધ લખો. 10
2. “પરંપરાપરકવાર્તાઓ”ની સમગ્રલક્ષી સમીક્ષા કરો. 10
અથવા
2. બે વાર્તાઓ વિશે નોંધ લખો. 10
 - (1) “લોહીની સગાઈ”
 - (2) “પીઠીનું પડીકું”
 - (3) “ખરીમાં”
3. ગમે તે બે વિષય પર નોંધ લખો. 10
 - (1) “મુકુન્દરાય” વાર્તાની વસ્તુ સાથે ઉદ્દેશ સ્પષ્ટ કરો.
 - (2) “લોહીનું ટીપું” વાર્તાના શીર્ષકની સમીક્ષા કરો.
 - (3) “માનેખોળે” વાર્તાની નાયિકા શબ્દનું પાત્રાલેખન
 - (4) “ગોવાલાણી” વાર્તાની રસલક્ષી સમીક્ષા કરો.
4. માંચા મુજબ જવાબ આપો. 10
 - (અ) ગમે તે બે કહેવતોના અર્થ આપો. 2
 - (1) ભેંસ આગળ ભાગવત
 - (2) ખાડો ખોદે તે પડે
 - (3) કાગડા બધે કાળા હોય
 - (4) જાચ્યા ત્યારથી સવાર

(બ) બે રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપી વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

2

- (1) સુખ દુઃખનો અનુભવ થવો
- (2) જીવ ચકડોળે ચડવો
- (3) પરસેવો પાડવો
- (4) હાથ ઊંચા કરી દેવા

(ક) શબ્દ સમૂહ માટે એક-એક શબ્દ આપો. (ગમે તે બે)

2

- (1) માનવ સ્વરૂપે અવતારી ઈશ્વર
- (2) સ્વ ઈચ્છા મુજબ ફરવું તે
- (3) નાટકોને ભજવવાની નિયત જગ્યા
- (4) ચંદ્ર જેવા મુખવાળી

(ડ) કોઈપણ એક વિષય પર યોગ્ય રીતે પત્રનો નમૂનો તૈયાર કરો.

4

- (1) પ્રિય મિત્રને તેના કાકાજીના આણધાર્યા અવસાન નિમિત્તે દુઃખ સહન કરવા સાંત્વના આપતો પત્ર.
- (2) કમોસમી વરસાદ – માવઠાથી ખેતીવાડીમાં પાકને થયેલા નુકસાનના વળતર અંગે જિલ્લાના કલેક્ટર શ્રીને લખાતો પત્ર.

5. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને સાચા જવાબ લખો. (ગમે તે દસ)

10

(1) પ્રથમ વાર્તા ગોવાલણી કૃતિના લેખક કોણ છે ?

- (a) ધૂમકેતુ
- (b) મુનશી
- (c) મલયાનિલ
- (d) સુન્દરમ્

(2) “રોજ રોજ નવા નવા રૂપ ધારણ કરનાર”.... આ ઉક્તિ કેવા પ્રકારની છે ?

- (a) શબ્દ સમૂહ
- (b) કહેવત
- (c) રૂઢિપ્રયોગ
- (d) સમાસ

(3) “મા તે મા બીજા બધા વગડાના વા”.... આ કહેવતને સાર્થક કરતી એક ઉત્તમ વાર્તા કઈ છે ?

- (a) બા
- (b) મંગલસૂત્ર
- (c) માનેખોળે
- (d) ખરીમાં

(4) ‘આર્થિક પરિસ્થિતિ સારી થવી’.... એ અર્થનો ખરો રૂઢિપ્રયોગ જણાવો.

- (a) કમાણી થવી
- (b) બે પાંદડે થવું
- (c) લક્ષ્મી પ્રસન્નતા થવી
- (d) એકપણ નહીં

(5) પત્ર લખનાર વ્યક્તિ વિશેષનું નામ – સરનામું પત્રમાં ક્યાં લખાય છે ?

- (a) વચ્ચેના ભાગમાં
- (b) ડાબી તરફ
- (c) જમાણી બાજુ
- (d) પત્રના અંતભાગમાં

- (6) “મુકુન્દરાય” વાર્તાના નાયક ક્યાં સુધીનું શિક્ષણ મેળવી રહ્યા છે ?
- (a) માત્ર સ્નાતક (b) દસમું પાસ
(c) બાર ધોરણ પાસ (d) તાલીમી સ્નાતકની
- (7) “હું તમને પૂછું છું, એ કોના લોહીનું ટીપું છે ?” આ ઉક્તિ કોણ બોલે છે ?
- (a) બહેચર પોતે (b) કનૈયો
(c) હાલીમા (d) બહેચરની પત્ની
- (8) “સ્ત્રી હૃદય” વાર્તાના કેન્દ્રમાં છે મા દીકરીના મિલનની ઘટના..... એ વાર્તાના લેખક કોણ છે ?
- (a) સુન્દરમ્ (b) ધૂમકેતુ
(c) મુનશી (d) મેઘાણી
- (9) કથા સાહિત્ય પ્રકારના બે મુખ્ય સ્વરૂપ એક નવલકથા છે તો બીજાનું નામ જણાવો.
- (a) આત્મકથા (b) નાટક
(c) નિબંધ (d) ટૂંકી વાર્તા
- (10) કઈ વાર્તામાં સ્ત્રીનું એક ઘરેણું વેચીને સાયકલને ખરીદવામાં આવે છે ?
- (a) મંગલસૂત્ર (b) મારી કમલા
(c) માનેખોળે (d) ચમનની વહુ
- (11) આપણા ત્યાં ગુજરાતી ટૂંકી વાર્તા કયા યુગમાં સર્જાતી થઈ છે ?
- (a) પંડિત યુગ (b) સુધારા યુગ
(c) ગાંધી યુગ (d) આધુનિક યુગ
- (12) અભ્યાસ નિયતસંગ્રહ “પરંપરાપરકવાર્તાઓ”ના સંપાદક કોણ છે ?
- (a) રાઘેશ્વામ શર્મા (b) પન્નાલાલ પટેલ
(c) રમણલાલ પાઠક (d) એકપણ નહિ